

ingediend op **42** (2023-2024) – Nr. 2
27 februari 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Hilâl Yalçın

over het jaarverslag

van het Kinderrechtencommissariaat

2022-2023

Documenten in het dossier:

42 (2023-2024) – Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat

verzendcode: PAR
OND

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçın;
Jean-Jacques De Gucht, Bob Savenberg;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Steven Coenegrachts, Willem-Frederik Schiltz;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

1. Uiteenzetting door het Kinderrechtencommissariaat	4
1.1. Meldingen en klachten	4
1.2. Algemene werking KRC	4
1.3. Onderwijs: plaatsgebrek in sommige sectoren en regio's	5
1.4. Op school geraken: leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs	10
1.5. Advies Leersteundecreet	10
1.6. Advies decreet Onderwijsinternaten	11
1.7. Advies decreet Vlaamse Toetsen	12
1.8. Advies hybride/interactief afstandsonderwijs secundair onderwijs	13
1.9. Sancties op school	13
1.10. Lerarentekort	15
1.11. Onderwijs en armoede	16
Gebruikte afkortingen	17
Bijlagen: de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op 8 februari 2024 besprak de Commissie voor Onderwijs het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat 2022-2023 met Caroline Vrijens, kinderrechtencommissaris, Chris Vleugels, adviseur Klachtenlijn, en Jean Pierre Verhaeghe, beleidsadviseur Onderwijs bij het Kinderrechtencommissariaat (KRC).

De vragen van de commissieleden over het jaarverslag werden vooraf schriftelijk aan het KRC bezorgd. Deze vragen, de antwoorden van het KRC en het memorandum van het Kinderrechtencommissariaat zijn te vinden op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Uiteenzetting door het Kinderrechtencommissariaat

Caroline Vrijens zegt dat in totaal 76 vragen werden gesteld, wat de interesse van de commissieleden illustreert. De detailvragen die nu niet mondeling aan bod komen, worden opgenomen in het schriftelijke antwoord (als bijlage).

1.1. Meldingen en klachten

De spreker schetst eerst het aantal en de aard van de meldingen die bij het KRC binnenkomen. Ze maakt daarbij de kanttekening dat deze meldingen het topje van de ijsberg zijn.

Het KRC kijkt naar alle domeinen waarin kinderen en jongeren zich begeven. In 2022-2023 was er een lichte stijging van het aantal meldingen, tot 1289. Onderwijs is zoals altijd het thema met het grootste aantal meldingen. Zoals de voorbije jaren komen de thema's 'hulp aan minderjarigen' en 'gezin' ook veel aan bod.

Het is een constante dat vooral privépersonen het KRC contacteren, vooral ouders, maar ook andere personen uit de omgeving van het kind of de jongere en natuurlijk ook de minderjarigen zelf. Daarnaast zijn er de professionals. Aangezien heel veel onderwijsprofessionals dagelijks in contact komen met kinderen, gaat het vaak om mensen uit het onderwijs. Vanuit de overheid komt slechts een beperkt aantal meldingen.

Over onderwijs waren er 537 meldingen. Ook dit jaar komt het onderwerp 'sancties' het meest aan bod, met 148 meldingen. Ook 'een school vinden en er geraken', 'pesten', 'gezag personeel', 'leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften' en 'leerlingenbegeleiding' zijn grote thema's, geeft Caroline Vrijens mee.

Er waren 103 meldingen door onderwijsprofessionals. 53 daarvan gingen over onderwijs, 19 over kinderen op de vlucht, 14 over gezinscontext, 9 over jeugdhulp en justitie, 4 over politie: optreden en verhoor, en 4 over de overige thema's.

Caroline Vrijens benadrukt nogmaals dat de meldingen bij het KRC het topje van de ijsberg zijn. Men kan daarin soms evoluties en tendensen zien, maar daaruit kunnen geen grote conclusies worden getrokken voor het geheel van de realiteit. Het voorbije jaar was er voor de thema's onderwijs, gezin en jeugdhulp een stijging van het totale aantal meldingen. Specifiek bij onderwijsprofessionals merkten we een stijging van het aantal meldingen over kinderen op de vlucht.

1.2. Algemene werking KRC

Vervolgens gaat de spreker in op een aantal vragen over de werking van het KRC in het algemeen. Er werd gevraagd hoe de Klachtenlijn zo laagdrempelig mogelijk werkt. Het KRC is er heel bezorgd over dat ook kinderen en jongeren in een kwetsbare context de weg vinden. Dat doet het KRC door verschillende kanalen aan te bieden: gratis telefoonlijn en een formulier op de website.

Het is voor het KRC ook cruciaal dat professionals die dagdagelijks in contact komen met kinderen en jongeren in kwetsbare gezinnen de weg vinden. Het is niet evident dat een kind of jongere in een kwetsbaar gezin contact opneemt met een organisatie in Brussel. Het KRC is bovendien een tweedelijnsinstantie.

Naast de bekendmaking bij de doelgroep is het ook heel belangrijk dat de professionals weten waarvoor ze terechtkunnen bij het KRC. Het KRC gaat zich geregeld voorstellen bij organisaties, bijvoorbeeld door aanwezig te zijn bij grote netwerkmomenten voor het personeel.

De Klachtenlijn stelt zich ook heel flexibel op. Medewerkers gaan ter plaatse, bellen buiten de werkuren terug enzovoort. Bij contacten met een dove jongere en/of ouders wordt een doventolk ingeschakeld. De Klachtenlijn doet er echt alles aan om zo flexibel en bereikbaar mogelijk te zijn, beklemtoont de spreker.

De permanentie van het KRC wordt geoptimaliseerd, zodat alle medewerkers ingeschakeld kunnen worden en goed weten welke basisinformatie ze moeten meegeven. Als mensen moeten terugbellen of doorverwezen worden, bestaat het risico dat de melder afhaakt. Het KRC probeert dus om bij de eerste contactname de melder zo goed mogelijk bij te staan.

Op de vraag of de adviezen van het KRC altijd worden gevolgd, kan Caroline Vrijens niet bevestigend antwoorden. Ze merkt wel dat de volksvertegenwoordigers de adviezen van het KRC oppikken en op basis ervan vragen stellen aan de bevoegde ministers. Het gebeurt ook dat er wijzigingen in het beleid plaatsvinden die overeenstemmen met eerder gegeven adviezen. De spreker illustreert dat met het voorbeeld van het KRC-pleidooi om het buitengewoon onderwijs geografisch meer te spreiden. In recente regelgeving werden eerder geldende geografische beperkingen opgeheven en daardoor kan gemakkelijker buitengewoon onderwijs worden georganiseerd in campussen van scholen voor gewoon onderwijs.

1.3. Onderwijs: plaatsgebrek in sommige sectoren en regio's

Over dit thema werden meerdere vragen gesteld, zowel over het buitengewoon onderwijs, OKAN als de B-stroom.

Elk jaar komen er meldingen over dit thema en ook dit jaar was dat frappant. De spreker verwijst naar een campagne van twee mama's uit het Antwerpse, waar in het voorjaar van 2023 meer dan 600 kinderen op de wachtlijst stonden voor een plaats in het buitengewoon onderwijs. Er werden heel veel tekeningen verstuurd, naar de Kinderrechtencommissaris maar ook naar de minister van Onderwijs, om aan te kaarten dat die gezinnen en kinderen wachten op de juiste plek, wat niet strookt met het kinderrechtenverdrag en het recht op onderwijs van elk kind.

Er waren vragen over de explosieve stijging van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs en wat hiervan volgens het KRC de oorzaken zijn.

De vraag naar buitengewoon kleuteronderwijs is op 10 jaar tijd gestegen met 35 procent, terwijl de kleuterpopulatie in diezelfde periode daalde met 3,5 procent. Dat zijn volgens Caroline Vrijens opmerkelijke cijfers. Het kabinet van de minister is zich ervan bewust dat dat de wenkbrauwen doet fronsen, meent de spreker.

Het KRC heeft geen verklaring voor de stijging en kijkt uit naar de resultaten van het onderzoek dat de minister heeft besteld en dat moet nagaan waaraan de sterke stijging in specifieke types ligt.

Op basis van de ervaring van het KRC en de meldingen die binnenkomen, kunnen er volgens de spreker een aantal potentiële oorzaken zijn. Misschien heeft het te

maken met een objectieve toename van de problematieken en zijn er effectief meer leerlingen met specifieke noden en ontwikkelingsstoornissen. Hoe komt dat dan?

Een andere piste is dat er misschien een tendens is waarbij het moeilijker is om in klassen en scholen om te gaan met leerlingen die echt moeilijk hanteerbaar gedrag stellen. Is er een grotere neiging bij scholen en CLB's om die kinderen toch eerder toe te leiden naar het buitengewoon onderwijs?

Een derde piste is dat men eventueel sneller overgaat tot het stellen van diagnoses en het labelen van moeilijk hanteerbaar gedrag. Dat moet volgens het KRC onderzocht worden. Misschien gebeurt dat soms te snel of op te jonge leeftijd. De stijging van de aantallen in het buitengewoon kleuteronderwijs gaat over kinderen die nog in volle ontwikkeling zijn, merkt de spreker op.

De vraag werd gesteld of het KRC, dat voorzichtig positief staat tegenover het decreet Leersteun, daarin een kentering ziet om het plaatstekort in het buitengewoon onderwijs aan te pakken door meer inclusie. Het is volgens de spreker te vroeg om een evaluatie te maken. Het Leersteundecreet trad in werking op 1 september 2023. Na een half schooljaar is het moeilijk om daar al uitspraken over te doen.

Ook over de wijziging van het Inschrijvingsdecreet voor het buitengewoon onderwijs was er een vraag. Soms leeft bij ouders en scholen de vraag of geen extra voorrangsregeling ingevoerd moet worden voor leerlingen die het vorige schooljaar tevergeefs aangemeld werden voor een plaats in het buitengewoon onderwijs en een jaar later nog altijd geen oplossing hebben.

De concrete vraag was hoe die voorrang zich dan moet verhouden tot de andere voorrangsregelingen en hoe het concreet in het decreet ingeschreven moet worden. Het voorstel van het KRC is om kinderen die tevergeefs zochten naar een plaats in het buitengewoon onderwijs het jaar erna vooraan de rangorde te plaatsen. Anders wordt de impact op hun leertraject veel te groot. De voorrang is dan vergelijkbaar met die van leerlingen die op de school al een broer of zus hebben. De spreker beseft dat daarvoor een manuele controle moet gebeuren, maar het is volgens haar belangrijk om daar verder over na te denken.

Het KRC heeft dat idee nog niet formeel voorgelegd aan de minister. Het is wel al mondeling meegedeeld aan het kabinet, als element waarover verder nagedacht kan worden.

Er werden het voorbije jaar extra plaatsen gecreëerd in het buitengewoon onderwijs. Het is voor het KRC moeilijk te beoordelen of de uitbreiding van de capaciteit voldoende is. Het commissariaat krijgt wel nog altijd signalen van ouders die tevergeefs zoeken naar een plaats in het buitengewoon onderwijs. Maar het KRC hoort soms ook ouders die op zoek gingen naar een plaats in het buitengewoon onderwijs omdat het niet evident is om hun kind ingeschreven te krijgen in het gewoon onderwijs of omdat een gelopen inclusietraject niet tot een goed resultaat heeft geleid.

Voor het KRC is het duidelijk dat meer inzetten op inclusief onderwijs kan door scholen die op dat vlak achterblijven beter te monitoren en te begeleiden. Dat zou de druk op het buitengewoon onderwijs voor een deel moeten verlichten.

Het KRC staat principieel heel positief tegenover inclusief onderwijs. Het is ook gewoon een recht van kinderen, zoals expliciet vermeld in het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De spreker beseft dat de weg nog lang is. Soms blijkt uit de meldingen dat de problematiek van kinderen zo complex is dat het, los van gewoon of buitengewoon onderwijs, een uitdaging is om het onderwijs voor die kinderen op een goed spoor te krijgen.

Het KRC is er wel van overtuigd dat het Leersteundecreet heel wat positieve elementen bevat. De overgang van ondersteuningsnetwerken naar leersteuncentra die een eigen beleid kunnen voeren, is een stap vooruit. Maar er is voor het KRC nog meer nodig. Dat staat ook in het memorandum (als bijlage). Het zou zinvol zijn om scholen die achterblijven op het vlak van inclusie nauwer op te volgen. Er wordt daarbij gedacht aan een meldpunt. Het zou goed zijn dat ouders die niet goed geholpen werden of een weigering kregen zonder attest dat kunnen melden.

Volgens *Jean Pierre Verhaeghe* is een meldpunt nodig. In de conceptnota decreet Leersteun (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 876/1*) was nog sprake van het monitoren van achterblijvende scholen. In het decreet Leersteun kijkt men naar scholen die een kind hebben ingeschreven onder ontbindende voorwaarde en geeft men de onderwijsinspectie uitdrukkelijk de opdracht om het proces van de afweging van de proportionaliteit van de gevraagde aanpassingen te bekijken. Ouders kunnen in dat verband ook gebruikmaken van onafhankelijke CLB-bemiddeling als men vindt dat de eigen CLB-adviseur te veel de kaart van de school trekt. Maar dat gaat over een proces waarbij het kind al ingeschreven is onder ontbindende voorwaarde. Het KRC krijgt klachten van ouders die zeggen dat ze gewoon wandelen worden gestuurd door scholen. Met de huidige regeling komen de scholen die het meest achterblijven niet op de radar, merkt de spreker op. Daarom is er een meldpunt nodig.

Als het KRC in een dergelijk dossier aan ouders voorstelt om te bemiddelen, gaan ze daar vaak niet op in, want ze hebben volledig het vertrouwen verloren in een school die hen gewoon wandelen stuurt. Maar ze willen de situatie wel melden. De ouders melden dat aan het KRC, dat er vervolgens verder niets mee kan doen als er geen meldpunt is, bijvoorbeeld bij AGODI. Dat meldpunt zou de inspectie kunnen informeren over scholen waar dat 'weigeren onder de tafel' regelmatig of verhoudingsgewijs vaker voorkomt.

Over de wachtlijsten voor het buitengewoon onderwijs en het feit dat kinderen soms gewoon thuiszitten, is in het jaarverslag ook de link gelegd met het plaatstekort in de jeugdhulpverlening, stipt *Caroline Vrijens* aan. Dat speelt absoluut een rol en legt een grote druk op scholen en CLB's. Als men merkt dat een kind of jongere extra ondersteuning nodig heeft, maar botst op lange wachtlijsten, voelt de school de gevolgen en heeft dat een enorme impact op het schooltraject van het kind of de jongere.

Caroline Vrijens werd na de voorstelling van het jaarverslag door veel CLB's gecontacteerd, waarin ze beamen dat de problematiek in de jeugdhulpverlening een heel grote impact heeft op het werk van de CLB's. In gesprekken met de CLB's, die de brug moeten maken tussen onderwijs en welzijn, blijkt de professionaliteit en gedrevenheid om het onderwijstraject voor kinderen en jongeren recht te trekken. Maar ze trekken aan de alarmbel. De CLB's hebben een preventieve opdracht binnen de scholen in verband met welzijn, om ervoor te zorgen dat kinderen zo goed mogelijk tot leren komen. Maar de CLB's klagen dat ze die preventieve rol niet meer kunnen opnemen, omdat ze botsen op gezinnen die moeten wachten op hulp uit de jeugdhulpverlening. Het kind of de jongere blijft dus op school, waardoor het CLB aan zet blijft en mee moet blijven zoeken naar oplossingen. De voorbije jaren hebben CLB's de rol om hulp te overbruggen, maar dat is niet hun eigenlijke rol.

Het KRC merkt dat veel projecten worden opgestart in scholen om het welzijn van kinderen en jongeren te bevorderen. Maar het zijn vaak tijdelijke projecten. Daar gaat heel veel geld naartoe en er worden ook door CLB's heel veel uren geïnvesteerd om te overleggen over die projecten. De scholen zijn er voorstander van om alles op voorhand goed te bespreken, want nu komen externe projecten soms op de school voor zaken waarvan het CLB meent dat de school die zelf moet kunnen doen. Inzetten op het welzijn van kinderen en jongeren is voor het KRC heel belangrijk. Maar er moet wel worden nagedacht over de duurzaamheid van de

projecten, of ze op termijn ingebed kunnen worden in de school en wat de impact is op het CLB. Waar kampen CLB's mee en hoe kunnen ze ondersteund worden, zodat ze opnieuw ruimte krijgen om die rol op te nemen? De spreker hoort van heel veel CLB's dezelfde bezorgdheden.

De CLB's zeggen ook dat het belangrijk is om de verschillende schakels in de hulpverlening beter op elkaar af te stemmen. Als een CLB een jongere doorverwijst voor verdere of meer gespecialiseerde hulp of voor een onderzoek maatschappelijke noodzaak, moet soms opnieuw een handelingsgericht diagnostisch proces doorlopen worden. Er wordt vaak maanden tijd verloren vooraleer effectief een hulptraject opgestart kan worden, stelt de spreker. Daar is dus nog zeker winst te boeken.

Voor het KRC is de crisis in de jeugdhulp de eerste prioriteit voor de volgende Vlaamse Regering. Er moet structureel geïnvesteerd worden in een bijkomend aanbod, zowel op het vlak van gezinsbegeleiding als ondersteuning, een diagnostisch hulpaanbod en residentiële vormen van hulpverlening. Er moet niet alleen ingezet worden op het aanbod, maar ook op het aantrekken van medewerkers.

Het is voor de spreker moeilijk om te antwoorden op de vraag of onderwijsactoren voldoende betrokken worden bij het traject 'Vroeg en Nabij' vanuit de jeugdhulpverlening. Het traject werd opgezet door het agentschap Opgroeien en minister Crevits. De plannen zijn nog in ontwikkeling maar het ontwerp van decreet is klaar. Voor de praktijk is het cruciaal dat de CLB's en de scholen betrokken worden. Uit de tekst van het ontwerp van decreet kan Caroline Vrijens niet afleiden wat dat in de praktijk zal betekenen. De onderwijsactoren worden vernoemd in het ontwerp van decreet, maar het is een kaderdecreet en de spreker kan niet voorspellen hoe nauw ze zullen samenwerken. Maar de onderwijsactoren zijn volgens het KRC zonder twijfel cruciale partners in 'Vroeg en Nabij'.

Er werd ook gevraagd wat het gevolg is voor het buitengewoon onderwijs van de wachtlijsten in de jeugdhulp. Het KRC hoort dat scholen voor buitengewoon onderwijs bij de inschrijving van leerlingen soms op de rem gaan staan als ze weten dat het gaat over een kind dat extra zorg nodig heeft maar die zorg er op dat moment niet is. Scholen vrezen dan dat ze het niet zullen aankunnen. Het gebeurt ook dat een school voor buitengewoon onderwijs wil dat er eerst een plaats is in een MFC vooraleer een kind wordt ingeschreven. Men wil zeker zijn dat er deeltijdse opvang is, zodat er een alternatief is als het in de klas moeilijk wordt.

Er werden veel vragen gesteld over cijfers. Hoeveel kinderen niet voltijds naar school gaan, hoe vaak kinderen in een voorziening deeltijds of voltijds geschorst worden, de wachtlijsten binnen OKAN en de B-stroom. Het is niet eenvoudig om snel over cijfers te beschikken. Men zou moeten weten hoeveel jongeren wachten binnen OKAN en hoelang het duurt. Het KRC heeft daar een advies over opgesteld, maar daar is niet op ingegaan. Ook voor de B-stroom en het beroepsonderwijs is het niet evident. Op bepaalde plaatsen zijn er serieuze noden. Het is vaak een puzzel om een goed zicht te krijgen op de cijfers, merkt de spreker op.

Jean Pierre Verhaeghe vult aan dat in het kader van een onderzoek door het KRC over thuiszitters aan AGODI specifieke cijfers zijn gevraagd. Het gaat dan over leerlingen die definitief uitgesloten zijn en geen nieuwe school vinden, met aanduiding van de verschillende niveaus en types van onderwijs. De spreker verwacht daar binnenkort meer over te vernemen van AGODI.

Ook de medewerkers van de leerlingendatabank uiten zelf soms twijfels over de betrouwbaarheid van de cijfers, merkt de spreker op. Zij kunnen zich enkel baseren op meldingen van scholen over definitieve uitsluitingen. Voor een tijdelijke uitsluiting, een preventieve schorsing of een schorsing van een dag moet dat niet

gebeuren. De afwezigheidscodes leveren ook niet altijd duidelijkheid op. Als een kind niet naar school gaat wegens een schorsing of een tuchtmaatregel, krijgt het code R, van rechtswege afwezig. Maar er zijn nog heel wat andere redenen waarom een leerling van rechtswege afwezig kan zijn. Men kan daar dus geen duidelijk beeld van geven. Zo betekent de code Z dat het kind een medisch attest heeft. Of het kind echt ziek is, weet men niet zeker. Die onduidelijkheid is een van de redenen voor het onderzoek door het KRC. Bij de thuiszitters die onder de radar blijven, zitten zeker ook kinderen die in een voorziening verblijven, stelt de spreker. Eind 2024 worden de resultaten verwacht. Maar het is niet evident om van alles concrete cijfers te krijgen.

Caroline Vrijens zoomt nog in op OKAN. Op dat vlak moet een en ander beter in kaart worden gebracht. Het is soms niet duidelijk hoelang jongeren moeten wachten op een plaats in een OKAN-klas. Omdat de wachttijden soms sterk oplopen en men jongeren toch iets wil aanbieden, komen er ook lokale projecten op gang. Een daarvan is het project 'Villa Veerkracht' van Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Men kan gebruikmaken van enkele Brusselse schoollokalen voor een pre-OKAN-traject voor een aantal jongeren uit asielcentra. Het KRC ziet daar de waarde van in. Heel vaak gaat het over jongeren die lang onderweg waren naar ons land en veel hebben meegemaakt. Het voortraject kan helpen om hen te laten wennen aan de structuur van een schooldag. Mensen op het terrein zoeken, want geen alternatief aanbieden aan die jongeren gedurende vele maanden, is geen optie en niet positief voor het welbevinden en de verdere ontwikkeling van jongeren.

Jean Pierre Verhaeghe gaat nog in op de vraag of er zicht is op de evolutie van het plaatstekort. In het antwoord op een vraag in de Kamer van Volksvertegenwoordigers zei staatssecretaris voor Asiel en Migratie Nicole De Moor dat er in december 2023 27 jongeren tussen 12 en 18 jaar waren die niet in een OKAN-klas in een school voor secundair onderwijs terechtkonden. Die cijfers liggen heel wat lager dan de cijfers van Fedasil voor het vorige schooljaar. Het KRC krijgt wel signalen dat het getal 27 geen rekening houdt met bepaalde specifieke situaties. Er wordt dan verwezen naar het noodopvangcentrum in Jabbeke. Daar worden gezinnen opgevangen die geen plaats kunnen krijgen in een regulier opvangcentrum van Fedasil of het Rode Kruis. In tegenstelling tot de praktijk in een regulier opvangcentrum worden de bewoners niet ingeschreven in de gemeente en de kinderen en jongeren worden niet toegeleid naar een school. In Jabbeke zitten er 50 kinderen al weken of maanden zonder naar school te kunnen gaan. Er is ook geen alternatieve dagbesteding. Dat plaatst de cijfers in een ander daglicht, meent de spreker.

Er werd gevraagd of een Vlaanderenbreed webplatform om beter zicht te krijgen op de capaciteitsnoden in OKAN en het bso een goed idee is. In het KRC-advies over OKAN staat de vraag om het Vlaams aanmeldplatform ook in te zetten voor de aanvragen voor inschrijvingen in OKAN. Dan is er Vlaanderenbreed zicht op de noden aan extra capaciteit. Het KRC is voorstander van een Vlaanderenbreed webplatform, dat ook voor andere structuuronderdelen van het onderwijs nuttig kan zijn om een Vlaanderenbreed beeld te krijgen. Nu vraagt de minister aan de LOP's wat de noden zijn. Het is volgens de spreker een beetje vreemd dat die informatie enkel lokaal te vinden is. Het KRC pleit ervoor om de beschikbare instrumenten in te zetten. Het Vlaams aanmeldplatform wordt nu lokaal aangestuurd en er kunnen alleen lokale conclusies uit worden getrokken. Het is mogelijk om dat technisch uit te breiden, zodat er een beter zicht is op Vlaams niveau waar en hoe groot de tekorten zijn.

Caroline Vrijens zoomt nog in op het plaatstekort in de B-stroom en het beroeps-onderwijs. Het KRC kwam in overleg met de CLB's tot de vaststelling dat heel wat jongeren niet terechtkunnen in de studierichting waar zij enthousiast voor zijn omdat voor die studierichtingen in hun regio geen plaatsen meer beschikbaar zijn. Die jongeren hebben dan niet de mogelijkheid om hun droom waar te maken. Vaak gaat het om beroepsrichtingen.

Het plaatstekort heeft in het ergste geval als gevolg dat leerlingen een tijdlang thuis blijven zitten. Er zijn ook jongeren die zich dan maar inschrijven in een richting die niet hun eerste keuze is. Dat leidt tot demotivatatie en voortijdige schooluitval. Het is volgens de spreker belangrijk te zoeken naar manieren om dat aanbod toch beschikbaar te stellen en geen talenten te verliezen. Men moet jongeren zo veel mogelijk de kans geven om de competenties die ze willen ontwikkelen ook effectief te kunnen ontwikkelen.

In een overleg met het kabinet heeft het KRC het plaatsgebrek aangekaart. De minister verwijst naar de taak van de schoolbesturen om de capaciteit uit te breiden. Voor de aanpak zou men volgens het KRC inspiratie kunnen putten uit het inschrijvingsdecreet voor het buitengewoon onderwijs dat in 2019 tot stand kwam maar daarna on hold is gezet. Daar zat een speciaal concept in, namelijk regionale platformen, samengesteld uit alle betrokken schoolbesturen, met de plicht om elke aangemelde leerling een passende plaats op een passende afstand aan te bieden. Er moet volgens de spreker bekeken worden welke incentives en structuren het beleid nog kan aanbieden om scholen aan te zetten om in overleg te gaan en te zoeken naar manieren om een ontbrekend aanbod in de regio toch aan te bieden. Het KRC weet niet hoe het onderwijsveld dat ziet, maar het is volgens de spreker een interessante piste om verder over na te denken.

Scholen die een flinke capaciteitsuitbreiding realiseren voor een bepaald aanbod moeten volgens het KRC daarvoor op een passende manier gehonoreerd worden. Nu is de telling op 1 februari, op basis waarvan de scholen hun middelen voor het volgende schooljaar krijgen. Het zou volgens het KRC interessant zijn om een herstelling mogelijk te maken op 1 oktober, om ervoor te zorgen dat scholen die investeren in capaciteitsuitbreiding dat niet te lang met eigen middelen moeten doen en het eerste schooljaar na die uitbreiding moeten voorschieten voor extra personeel en werkmiddelen. Dat kan volgens de spreker een incentive zijn om het ontbrekende aanbod te realiseren.

1.4. Op school geraken: leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs

Caroline Vrijens stelt voor om niet te diep in te gaan op dit thema. Op 1 februari vonden namelijk verenigde commissies plaats over het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs.

Voor het KRC is het belangrijk om de hoofdverantwoordelijkheid niet bij Mobiliteit te houden, maar te komen tot een vervoersondersteuning op maat van kinderen en jongeren. Inclusieve opvang kan daar heel veel in betekenen. Ouders kunnen dan bijvoorbeeld hun kinderen daar zelf naartoe brengen in plaats van ze uren op een bus te laten zitten.

Daarnaast zijn er mobiliteitscoaches. Uit de pilootprojecten blijkt duidelijk dat jongeren die ondersteund worden met een mobiliteitscoach om het gewone openbaar vervoer te nemen heel veel bijleren. Ze worden zelfredzaam, wat ze later in de maatschappij ook nodig hebben. Ze verliezen ook veel minder tijd op de bus, wat beter is voor hun welbevinden. De pilootprojecten vragen om niet langer uit te stellen en de multimodale omslag Vlaanderenbreed uit te rollen en er met de verschillende beleidsdomeinen echt werk van te maken. Er is heel veel expertise en bepaalde zaken werken ook.

1.5. Advies Leersteundecreet

Het KRC is ervan overtuigd dat het nieuwe Leersteundecreet de potentie heeft om expertise te versterken. Men wil ook inzetten op samenwerkingsverbanden, wat volgens de spreker de weg vooruit is. De klachten die bij het KRC binnenkomen, gaan vooral over de bezorgdheid van ouders over de continuïteit van de ondersteuning.

Er was dus bezorgdheid over de transitie bij de start van het schooljaar, maar over de werking van de leersteuncentra zijn er nog geen klachten.

Het is volgens het KRC belangrijk dat de onderwijsinspectie hierbij een rol krijgt. Het referentiekader kwaliteitsvolle leersteun is een stap vooruit. Met het Leersteun-decreet zijn er ruimere mogelijkheden voor samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs. Ook dat noemt het KRC positief, naast het geplande structurele overleg vanuit de school met het CLB en de pedagogische begeleidingsdiensten.

De spreker gaat vervolgens in op een aantal aspecten die wel in de conceptnota van 2021 stonden, maar gemist worden in het decreet. Dan gaat het over aanpassingen voor kinderen met een complexe, meervoudige handicap. Voor die kinderen loopt het soms heel moeilijk in een gewone school en is de vraag in wat nog extra wordt voorzien.

Wat met ondersteuning als kine en logopedie, die nu vaak standaard in het pakket zitten van het buitengewoon onderwijs, als wordt gekozen voor een inclusietraject? Wordt dat ook aangeboden? Moeten ouders dat gaan zoeken in duurdere privé-praktijken?

Als dat een drempel is om te kiezen voor het gewone onderwijs zou dat erg jammer zijn. Dat is nog een bezorgdheid van het KRC.

Het monitoren van scholen die achterblijven op het vlak van inclusie wordt volgens het KRC voor een belangrijk deel gemist. Er moet worden gezocht om dat, via een knipperlicht of meldpunt, te realiseren.

1.6. Advies decreet Onderwijsinternaten

Het KRC heeft met tachtig jongeren in verschillende internaten in Vlaanderen gesproken. Een internaat is voor jongeren vaak een tweede thuis. Ze brengen er ontzettend veel tijd door.

De rechtspositie van de jongeren is soms niet duidelijk en hun rechten staan soms onder spanning. De spreker noemt het recht op privacy, het recht op contact, het recht op vrije tijd en inspraak in de leefregels van het internaat.

Er was een goede samenwerking tussen het KRC en de onderwijsinspectie, merkt Caroline Vrijens op. De onderwijsinspectie ontwikkelde op dat moment een nieuw kwaliteitskader voor de onderwijsinternaten. Dat wou men sterk baseren op de kinderrechten. Het advies van het KRC kwam in het vizier van de onderwijsinspectie, wat leidde tot een waardevolle samenwerking tussen het werk van het KRC, de informatie van de jongeren en het werk van de onderwijsinspectie.

Jean Pierre Verhaeghe zegt dat alle internaten die hebben deelgenomen aan het belevingsonderzoek een verslag hebben gekregen met de opmerkingen. Dat gebeurde zowat acht maanden voor het rapport werd gepubliceerd. Daarna was er van een internaatbeheerder nog de vraag om verder in gesprek te gaan.

De oprichting van een internenraad stond in het eerste voorontwerp van decreet, maar werd uiteindelijk geschrapt. Het KRC heeft geen zicht op de huidige concrete situatie. Daarvoor zou men de internaten moeten contacteren of de internaatsreglementen consulteren.

Het KRC heeft uit de praktijk signalen gekregen dat er te lang onduidelijkheid was voor de internaten die de transitie maakten van Onderwijs naar Welzijn, of de

internen zouden moeten voldoen aan de voorwaarden van Welzijn om in het internaat te blijven. Het heeft te lang geduurd voor ouders daar zekerheid over kregen.

In de aanbevelingen om de rechtspositie van internen nog te verbeteren, vraagt het KRC dat internaten verplicht worden om in hun internaatsreglement een antipestbeleid in te schrijven en dat ze de vrijheid van levensovertuiging moeten respecteren. Men kan zeggen dat dat voortvloeit uit het feit dat internaten de kinderrechten moeten respecteren, maar expliciteren is volgens het KRC niet slecht.

Het is volgens het KRC goed dat de regeling over tuchtmaatregelen is overgenomen uit het onderwijs, maar het Internatendecreet is iets minder expliciet. Het KRC wil dat het even expliciet wordt als voor het onderwijs, namelijk dat bepaalde maatregelen maar op het einde van een maatregelencontinuüm genomen kunnen worden. Ook de explicitering dat preventieve schorsing een bewarende maatregel is en geen tuchtmaatregel is belangrijk. Scholen hanteren preventieve schorsing vaak als een strafmaatregel, merkt de spreker op.

Er is ook nog onduidelijkheid over het inschrijvingsrecht. Is er nu een inschrijvingsrecht voor internaten? Mogen internaten voorrang geven aan bijvoorbeeld topsportleerlingen? Mag een internaat met veel aanvragen van topsportleerlingen gewone leerlingen weigeren? Daarover ontbreekt regelgeving volgens het KRC.

1.7. Advies decreet Vlaamse Toetsen

Caroline Vrijens zegt dat het KRC in dat advies heeft gefocust op de impact op gelijke onderwijskansen voor kinderen en jongeren.

Op de vraag of het KRC al bezorgdheden heeft ontvangen van scholen, ouders of leerlingen antwoordt *Jean Pierre Verhaeghe* ontkennend. Uit de afwezigheid van meldingen of klachten over de Vlaamse toetsen kan het KRC voorlopig alleen maar concluderen dat ouders, leerlingen en scholen daar niet wakker van liggen.

Of er voldoende maatregelen zijn genomen om nadelige gevolgen voor kansarme leerlingen, zoals schoolrankings, tegen te gaan, verschillen juristen blijkbaar van mening. In de memorie van toelichting staat dat het verbod op rankings in het Franstalige onderwijs al een tijd positief resultaat heeft. Andere juristen zeggen dan weer dat de Vlaamse journalisten van een ander kaliber zijn dan hun Franstalige collega's, met de verwachting dat er in Vlaanderen wel rankings zullen komen. Daar kan het KRC geen oordeel over geven.

Het decreet biedt geen antwoord op de mogelijkheid die scholen hebben om een bonus voor selectiviteit te krijgen. Als men leerlingen die niet goed scoren lang genoeg laat overzitten en voor ze in het zesde leerjaar komen strikt aanbeveelt om op basis van leeftijd door te stromen naar het secundair onderwijs, nemen de zwakste leerlingen niet meer deel aan de Vlaamse toetsen voor het zesde leerjaar. Dat levert de school dan een bonus voor selectiviteit op. Men kan die stelling beschouwen als een motie van wantrouwen tegenover de scholen, maar het is wel mogelijk. Het voorstel van het KRC was om die leerlingen ook deel te laten nemen aan de Vlaamse toetsen op basis van leeftijd. De leerlingadaptiviteit die is ingebakken in de toetsen laat dat zeker toe. Dat zou meer garantie bieden dat scholen geen constructies opzetten.

Om de scholen voldoende handvatten te geven om aan de slag te kunnen met de toetsresultaten moet men volgens het KRC zorgen voor heel heldere en voldoende gedetailleerde feedback. Dat kan niet worden opgenomen in een decreet, maar wordt overgelaten aan de professionaliteit van de mensen van het steunpunt dat de toetsen ondersteunt. Het KRC beveelt aan om te zorgen voor duidelijke ijkpunten, zodat scholen, leerlingen en ouders kunnen herkennen wat een behaalde score

van een leerling betekent. De feedback voor scholen moet verder gaan dan het schoolgemiddelde vergelijken met het gemiddelde van vergelijkbare scholen in Vlaanderen. Dat moet worden opgesplitst per leerlingencategorie, zodat scholen kunnen zien voor welke subgroep van leerlingen ze goed of minder goed scoren. Vanuit het Departement Onderwijs en Vorming kwam het signaal dat men met deze aanbevelingen aan de slag zal gaan. Het steunpunt spreekt over de school-feedback vooralsnog in eerder abstracte termen, dus het is voor de spreker nog afwachten wat het concreet zal worden.

1.8. Advies hybride/interactief afstandsonderwijs secundair onderwijs

De signalen over afstandsonderwijs die het KRC van ouders ontvangt, gaan vooral over het individueel toepassen van afstandsonderwijs. Scholen die geconfronteerd worden met moeilijk hanteerbaar leerlingengedrag vragen aan ouders om de leerling thuis te houden. De leerling mag ingeschreven blijven en online de lessen blijven volgen. Soms loopt het toch fout. In de omzendbrief daarover staat dat individueel afstandsonderwijs nooit als strafmaatregel mag worden toegepast. Dat is positief, meent de spreker. Maar aan een leerling die definitief of tijdelijk is uitgesloten, mag geen afstandsonderwijs worden aangeboden, ook niet bij een preventieve schorsing. Men kan niet in de ene omzendbrief zeggen dat een preventieve schorsing geen tuchtmaatregel is maar een bewarende maatregel om de rust te herstellen en te onderzoeken wat er precies gebeurd is, maar ondertussen de leerlingen die preventief geschorst zijn, uitsluiten van afstandsonderwijs. Dat is volgens het KRC niet logisch.

Er zijn zeker positieve toepassingen van individueel afstandsonderwijs mogelijk. Maar de meldingen wijzen erop dat er een mogelijkheid zou moeten zijn voor ouders en leerlingen om klacht neer te leggen tegen door de school getroffen maatregelen. Daarom staat in het advies van het KRC het voorstel om de Commissie inzake Leerlingenrechten bevoegd te maken om ook dergelijke klachten te onderzoeken.

1.9. Sancties op school

Over sancties zijn er veel meer meldingen dan over andere thema's, stipt *Caroline Vrijens* aan. Met 148 meldingen over sancties is er een lichte stijging in vergelijking met vorig jaar.

De aanbeveling van het KRC voor scholen, leerlingen en ouders is om bij een sanctie vooral te zoeken naar een herstelgerichte manier van werken. Men moet proberen te kijken wat er achter het gedrag van een leerling zit. Soms zit er een moeilijke thuissituatie of mantelzorg door de jongere achter. Er moet ook aandacht zijn voor de impact van ingrijpende sancties. Het KRC krijgt soms meldingen over kinderen die lang binnen moeten zitten of geen middagspeeltijd krijgen. Dat heeft natuurlijk een impact op hun welbevinden. Het is belangrijk dat een school niet te snel van een zorgbeleid overschakelt naar een sanctiebeleid. Als wordt gekozen voor sancties moet men een maatregelencontinuüm respecteren en niet meteen, zonder veel waarschuwing voor de leerling of de ouders, overgaan tot de meest ingrijpende sancties.

Chris Vleugels gaat in op de vragen over de evolutie dat leerlingen op jongere leeftijd worden geschorst of definitief uitgesloten. Het KRC legt de link met de vraag van scholen aan ouders om hun kind deeltijds thuis te houden omdat hun gedrag voor de school niet langer hanteerbaar is. Het aantal klachten hierover neemt toe. Basisscholen zijn meer geneigd om zwaardere sancties te nemen. Dat gaat samen met de toenemende vraag naar buitengewoon onderwijs, vooral type 2 en type 9, en de toename van zorgnoden in het gewone onderwijs. Scholen stappen voor sommige leerlingen met moeilijk hanteerbaar gedrag tamelijk snel over van een zorg- naar een sanctiebeleid.

Het is belangrijk om dat mee te nemen in het wetenschappelijk onderzoek. Is de draagkracht van scholen verminderd? Is er een objectieve toename van een soort van gedrag dat aanleiding geeft tot schorsing en uitsluiting? Is men sneller geneigd om kinderen te labelen als problematisch?

Er werd al verwezen naar de klachten over leerlingen die lang moeten binnenblijven. Dat heeft ook te maken met ADHD en/of ASS. Het KRC kan daar geen cijfers over geven. Sinds dit jaar is er in het registratiesysteem een aparte categorie. Het gaat jaarlijks over verschillende klachten of het komt aan bod in gesprekken met ouders die contact opnemen met een andere vraag.

Veel scholen voeren een speeltijdenbeleid, met bepaalde activiteiten op de speelplaats in combinatie met de mogelijkheid om de speeltijd binnen door te brengen in een stille ruimte. Belangrijk daarbij is de autonomie en de participatie van leerlingen en ouders om daarin mee keuzes te maken. Dan zijn het ondersteunende maatregelen die curatief kunnen werken. Maar er zijn ook klachten over het feit dat wordt opgelegd dat leerlingen, soms wekenlang, stil binnen moeten zitten. Dat werkt contraproductief, vreest het KRC. Die kinderen hebben extra nood aan beweging en buitenkomen. Dergelijke maatregelen moeten in overeenstemming zijn met artikel 28, waarin staat dat de discipline op school gehandhaafd moet worden overeenkomstig het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de waardigheid van het kind, en artikel 31 over het recht op spel en vrije tijd.

Het KRC vraagt ook een knipperlichtfunctie voor preventieve schorsingen, tijdelijke uitsluitingen en definitieve uitsluitingen. In het dossier uit 2015 werd gevraagd om de registratie duidelijker te maken. Een tijdlang waren er ook aparte codes, maar dat werd later teruggedroefd. Er is nu geen concreet zicht meer op het gebruik van die maatregelen.

Het is de bedoeling om op basis van de gegevens die bij AGODI terechtkomen gemakkelijker na te gaan welke scholen duidelijk meer gebruikmaken van die maatregelen dan andere vergelijkbare scholen. Voor kleuterparticipatie bestaat al een monitoring en krijgen kleuterscholen enkele keren per jaar de melding van de kinderen die op basis van de geregistreerde aanwezigheden tegen het einde van het schooljaar het risico kunnen lopen het minimumaantal halve dagen aanwezigheid niet te halen. Een gelijkaardige melding over het gebruik van bewarende maatregelen en tuchtmaatregelen in vergelijking met gelijkaardige scholen lijkt het KRC interessant.

Er was ook een vraag over de volgkaarten, de gedragscontracten. In het jaarverslag staat dat die hun doel voorbijschieten als ze louter bestraffend zijn. Begeleidende contracten en volgkaarten kunnen volgens het KRC heel zinvolle pedagogische instrumenten zijn om leerlingen bij te sturen. Maar de grens tussen een straf en een begeleidende maatregel is soms erg dun. De spreker vraagt aandacht om het evenwicht goed te bewaken. In het schoolreglement komen deze maatregelen vaak aan bod op het einde van het continuüm. Er staat in gedragscontracten vaak letterlijk dat bij niet-naleving een tuchtprocedure kan worden opgestart.

Het is belangrijk om ook regelmatig te evalueren samen met de leerling. Ook de communicatie met ouders is belangrijk om de maatregel een positief perspectief te geven. Er zijn jongeren die maandenlang onder gedragscontract staan en erg hun best doen om hun gedrag te corrigeren en er ook in slagen. Als ze daarvoor geen positief perspectief krijgen, geven ze het op. Daar vraagt het KRC waakzaamheid voor.

Er is ook een groep jongeren die op een schooljaar meermaals van school wordt gestuurd en komt aankloppen bij een volgende school. Het is volgens het KRC belangrijk om te kijken op welke manier zo'n leerling op een nieuwe school

binnenkomt. Vaak gebeurt dat zonder enige voorbereiding. Als een leerling midden in het schooljaar in een nieuwe school binnenkomt, kan het bijna niet anders dan dat er eerdere problemen waren en krijgt de leerling vaak het etiket van moeilijke leerling. Vaak komen ze ook terecht in een klasgroep waar het al moeilijk loopt en de groepsevenwichten heel precair zijn. Het is dan zoeken om de nieuwe leerling zijn plaats te laten vinden, maar dat lukt niet altijd. Er ontstaat dan opnieuw probleemgedrag en de leerling komt weer in de problemen.

Al in 2015 deed het KRC aanbevelingen over de intrede in een nieuwe school. Het is belangrijk om de nieuwe schoolregels toe te lichten, te zeggen bij wie de leerling terecht kan als er problemen zijn en hoe hij opgevangen zal worden. Men moet ook kijken hoe de nieuwe leerling een plaats krijgt in de bestaande klasgroep. De spreker verwijst naar bestaande praktijken als het PROS-project in Mechelen, een samenwerkingsverband tussen de stad Mechelen en CGG De Pont. Verder werken ook alle Mechelse scholen, CLB's, het Centraal Meldpunt en onderwijsondersteunende diensten nauw samen aan het project. Een van de trajecten heet 'warme overdracht', het proberen te doorbreken van de carrousel voor leerlingen en te kijken naar de kwaliteiten en uitdagingen van de leerling. Op de nieuwe school wordt in gesprek gegaan met leerkrachten en wordt de klasgroep betrokken om de jongere een plaats te geven. Zo probeert men te voorkomen dat jongeren opnieuw in moeilijkheden geraken.

Deze jongeren zijn vaak al schoolmoe, hebben het zelfbeeld dat ze niets waarmaken, denken dat niemand in hen gelooft en dreigen zich daarnaar te gedragen. Het is belangrijk dat het onderwijs die jongeren niet loslaat en in Vlaanderen bestaan daarover al goede praktijken. Evengoed is het soms nodig om de school even op pauze te zetten en via gesprekken en alternatieve dagbestedingen en NAFT-trajecten opnieuw perspectief te creëren en succeservaringen op te doen. Het is belangrijk dat er voldoende aanbod is om jongeren die nood hebben aan een NAFT-traject, er naartoe te kunnen leiden.

1.10. Lerarentekort

Caroline Vrijens zegt dat het lerarentekort geen topic op zich is in de meldingen. Het is wel een rode draad in veel gesprekken met ouders en scholen. Het zet een grote druk op de werking van scholen. Scholen moeten zorgleerkrachten inzetten om les te geven. Een directeur gaf het voorbeeld dat de school vier vacatures had, maar slechts één online plaatst, want er zal zich waarschijnlijk toch maar één kandidaat aandienen en het komt niet goed over als iemand op zoek naar een job bij een school veel vacatures ziet.

Het KRC vraagt in het memorandum naar een masterplan. De medewerkers van het Kinderrechtencommissariaat zijn niet de experts over de manier waarop dat tot stand moet worden gebracht. Belangrijke elementen voor het KRC zijn het opwaarderen van de job van leerkracht en luisteren naar experts over hoe het lerarentekort op korte termijn kan worden aangepakt.

Het gebeurt vaak dat er bij scholen met een groter aandeel kansarme leerlingen een groter verloop van leerkrachten is. Leerkrachten die in die scholen lesgeven een incentive geven om hen te houden, is volgens de spreker een goede suggestie.

Het KRC vraagt ook om de verschillen tussen scholen weg te werken door te werken aan een evenwichtige sociale mix. De bevordering van de diversiteit in schoolteams is ook een element. Een bevraging van VSK uit 2023 bij 20.000 leerlingen maakt duidelijk dat jongeren vragen naar rolmodellen en leerkrachten die een voorbeeld zijn.

1.11. Onderwijs en armoede

Caroline Vrijens acht een armoedebelief in het onderwijs fundamenteel. Het KRC steunt het idee dat vanuit Vlaanderen een beleid wordt ontwikkeld om scholen te ondersteunen om gratis gezonde maaltijden aan te bieden voor leerlingen. Ook in het memorandum van het GO! staat die vraag. Scholen zeggen dat lesgeven hun kerntaak is, maar omdat er nu soms een gebrek is aan een beleid over armoede op school, moeten ze heel veel tijd investeren om oplossingen te zoeken.

Uit recent onderzoek van de KBS en de professoren Wim Van Lancker en Anne-Catherine Guiot blijkt dat Vlaanderen achterblijft in vergelijking met andere landen. Brussel, de Duitstalige Gemeenschap en de Franse Gemeenschap zetten in op schoolmaaltijden. Dat gebeurt ook in quasi alle Europese landen. Men kan daarvoor niet langer de ogen sluiten. Er moet aandachtig worden gekeken wat kan gebeuren om scholen te ondersteunen.

De maximumfactuur in het secundair onderwijs staat ook in het memorandum van het GO!. De spreker beaamt dat scholen ondersteund moeten worden om een kostenbewust beleid te voeren en inzicht te hebben in de armoedeproblematiek. Er moet absoluut samengewerkt worden met lokale besturen. Zij kunnen heel veel betekenen. Kinderarmoede is met het vorige regeerakkoord nog verder gedecentraliseerd naar de lokale besturen. Daar zit volgens de spreker de kans om in een nauwe samenwerking verbeteringen te realiseren en scholen toe te laten om zich toch opnieuw op hun kerntaak te laten focussen.

Over de monitoring van inclusie en een betere opvolging van thuiszitters is al veel gezegd. De volgende maanden zal het KRC op deze thema's werken.

Het welbevinden op school is ontzettend belangrijk voor het KRC, benadrukt de spreker. Er wordt in veel scholen al een welzijns- en antipestbeleid gevoerd, maar op scholen die achterblijven krijgt men geen vat. Kinderen die heel lang werden gepest, veranderen vaak van school. Dan rijst de vraag of daar op de nieuwe school verder over nagedacht wordt. Het KRC stelt voor dat via een meldpunt bij de onderwijsinspectie de scholen die achterblijven beter gecapteerd kunnen worden.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Hilâl YALÇIN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ADHD	attention deficit hyperactivity disorder
AGODI	Agentschap voor Onderwijsdiensten
ASS	autismespectrumstoornis
CGG	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
Fedasil	Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
KBS	Koning Boudewijnstichting
KRC	Kinderrechtencommissariaat
LOP	lokaal overlegplatform
MFC	multifunctioneel centrum
NAFT	naadloos flexibel traject
OKAN	onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers / onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers
PROS	Positieve Relaties op School
VSK	Vlaamse Scholierenkoepel